

Організаційна робота по зміцненню зв'язків з виробництвом

Бурхливий розвиток нашої країни спрямований до створення високого матеріального і культурного рівня життя трудящих. Рішення цієї благородної задачі вимагає всебічного розвитку передової науки, впровадження її досягнень у всі галузі народного господарства, дальшого зміцнення і розширення зв'язків науки з виробництвом.

Зміцнення і розширення зв'язків кафедр з промисловими підприємствами вимагає від партійних організацій факультетів вдумливої і наполегливої організаційної роботи.

Оргроботу по зміцненню зв'язків з виробництвом на фізматі проводить спеціальна комісія партбюро, у склад якої входять три кандидати наук. Завдання комісії — проведення обліку і організація контролю за роботою кафедр над темами, зв'язаними з виробництвом, організація об'єднаних нарад з представниками виробництва, популяризація передового досвіду і т. п.

Доцільною є форма обліку, в якому вказані теми, виконавці, строки і шляхи впровадження робіт у виробництво (публікація в журналах виробничого напрямку або передача наслідків роботи окремим підприємствам).

Контроль за роботою кафедр проводиться шляхом бесід з завідуючими кафедрами і шляхом перевірки відгуків підприємств про виконані роботи. У 1954 році були одержані позитивні відгуки про роботи, виконані кафедрою технічної фізики (зав. кафедрою доцент В. К. Ткач) по вивченню адсорбції вологи ґрунтами електрофізичними методами і з методики вимірювання статичного і динамічного тисків у гідротурбінах. Надійшли позитивні відгуки з ХТГЗ і ХЕМЗу про виконання договорів кафедрою фізики твердого тіла (зав. кафедрою професор Б. Я. Пі-

о формою контролю роботи кафедр є звітування на Раді факультету. Згідно з цим ухвалою на кафедрі були затверджені теми і методи роботи з них

була визнана хорошою, але слід відзначити, що в цьому навчальному році обсяг роботи цієї кафедри скоротився.

В цьому навчальному році наради з участю представників виробництва не проводилися, що є недоліком в роботі. Діловий контакт підтримувався шляхом взаємних відвідувань. Із співробітників факультету найчастіше відвідують заводи доцент В. К. Ткач і кандидати наук О. І. Бублик, І. Є. Тарапов і ін. Робота кафедр по наданню допомоги виробництву неодноразово висвітлювалась у факультетській газеті «Вектор». У зв'язку з труднощами, що зустрічаються у добірї тематики для творчої співдружності математичного відділу з виробництвом, за рішенням вченої ради підготовлена стаття в обласну газету. На сторінках газети «Сталінські кадри» також публікувалися статті про стан роботи.

З метою популяризації роботи по творчій співдружності науки з виробництвом був проведений інструктаж керівників політгоспів по темі «Радянська наука — сільському господарству і промисловості». Однак, незважаючи на детальну розробку цієї теми і на старанний добір літератури, деякі агітатори провели бесіду погано, тому що не були присутні на інструктажі і не мали вірного уявлення про те, як побудувати бесіду.

Однією з важливих форм роботи по зміцненню зв'язків з виробництвом, є виробнича практика студентів. У грудні комісія партбюро разом з методичною комісією факультету провела конференцію, присвячену підсумкам виробничої практики. Активну участь в конференції взяли студенти п'ятих курсів. Були викриті ряд істотних недоліків у організації і проведенні практики. Значна частина студентів проходила виробничу практику в лабораторіях університету та інститутів і тому не мала можливості познайомитися з технікою і виробничими процесами на передових підприємствах. У багатьох випадках студенти виконували на заводах одноманітну, дрібну роботу і не мали можливості ознайомитися з органі-

зацією виробництва і різноманітністю його процесів. Учбова частина не змогла забезпечити факультет базами для проведення виробничої практики на передових підприємствах.

З великим запізненням при науковій частині була організована науково-технічна рада. Нема сумніву в тому, що такий орган при підтримці ректорату і вченої ради університету зможе поживити і розширити роботу. Постановка питання про план впровадження робіт у виробництво на 1955 рік є правильною і корисною.

В поданні допомоги промисловості і сільському господарству слід відзначити ініціативну, енергійну роботу доцента В. К. Ткача, який є справжнім фізиком-інноватором в галузі розробки електрофізичних методів дослідження біологічних об'єктів. Під керівництвом доцента В. К. Ткача в Харкові і інших містах Радянського Союзу працюють колективи медиків і біологів, які успішно розробляють нові методи діагностики захворювань. У 1954 році вдалося встановити зв'язані з віком зміни високочастотної електропровідності розчину крові сільськогосподарських тварин і зміни гідратації крові під впливом променевої енергії.

Успішно проводить роботу кафедра геометрії (зав. кафедрою професор О. В. Погорелов). Виконано розрахунки по визначенню кута заточування різця при «виробничому» засобі нарізки і по визначенню виду загостріл при витягуванні складних деталей.

Поліпшила свою роботу кафедра статистичної фізики і термодинаміки (зав. кафедрою професор І. М. Ліфшиц). За замовленням заводу «Трансв'язок» виконана робота з теорії магнітної дефектоскопії рельсів. Студенти-теоретики по лінії виробничої практики взяли участь у розробці тем, зв'язаних з виробництвом.

Великим недоліком у роботі по зміцненню зв'язків з виробництвом є те, що не всі кафедри фізичного і математичного відділу займаються питаннями впровадження результатів робіт у виробництво.

В. КОСТІН.

Сатиричний огляд „Це не про тебе, про твого знайомого“

Нова вистава драмколективу ХДУ

Всі пам'ятають заслужений успіх, який припав на долю першого сатиричного огляду в постановці університетського драматичного туртка. Тому не дивно, що нову виставу чекали з нетерпінням.

І ось на новорічному університетському вечорі була показана нова робота нашого драмгуртка «Це не про тебе, про твого знайомого».

Незважаючи на «дипломатичну» назву, деякі з присутніх пізнали себе на сцені. Центральним моментом в огляді, та й найбільш вдалим, є телепередача про університетське життя перед екзаменами.

Чим же займаються в цей час деякі студенти? На великому екрані телевізора ми бачимо одну з кімнат: точиться жвава дискусія. Але про що? Про незрозуміле питання з пройденого курсу? Ні, студентки дискутують навколо нового журналу мод. Закінчується дискусія компромісним рішенням: піти на танці.

В сусідній кімнаті навколо столу хлопці. Вони темпераментно «захищають козла» в доміно. Поверхом вище — звуки акордеону, пісень, перестук каблуків: там відзначається чергова «урочиста дата». Всіх цих товаришів чекає доля, зображена в наступній сцені: глибока ніч. Студент з жахом дивиться на гору непрочитаних книг. Єдина надія — шпартгалки. Але це далеко не надійний вихід, в чому ми і пересвідчуємося в сцені «екзамен», яку чудово виконують А. Воловик і В. Кириловський.

Як відомо, успіх на екзамені багато в чому залежить від того, які умови створені студентам для навчання. А з цим справа обстоїть далеко не гаразд. Дотепно критикуються ці недоліки у сцені «В перукарні» (В. Кириловський, А. Воловик, А. Чередников, Ю. Коршунов).

В креслі двоє керівних товаришів. Перукар діляться враженнями від сатиричного огляду, який був показаний до цієї сцени. Вони говорять про те, що в турботах часто буває холодно.

Доторкнувшись бритвою до підборіддя керівного товариша, перукар недовзначно питає:

— Вас не турбує?

Розповідають і про те, що на біологічному факультеті

протікає в анатомії дах. Підставили відро, а воно теж тече.

І знову питання до клієнта:

— Вас не турбує?

Саме такою і повинна бути сатира — гострою, дотепною.

На жаль не можна сказати, що таким був весь огляд. В порівнянні з першою постановкою («Увы, так еще бывает»), друга вийшла значно слабшою — і композиційно, і по сатиричній спрямованості, і по майстерності виконання.

В значній мірі це залежало від того, що перша постановка була актуальнішою — вона йшла по «гарячих» слідах профспілкової конференції. На сцені не називалися прізвища, але глядачі відразу пізнавали героїв — діячів профкому, самодіяльності та інших. В центрі уваги тоді були керівники, на цей раз — студенти. Автори огляду вміло схвачують типове, але типове, стверджене фактичними даними, сприймається насамперед краще.

Опис «Я в деканат викликався» треба було присвятити конкретним студентам, які мають академзаборгованість, прямо назвавши ряд прізвищ. Можна було назвати номери кімнат і в телепередачі. Критика було б гострішою, більш дійовою.

Зовсім недопрацьованими були музикальні номери: хор звучав безпорадно, соліст Ю. Кислицін, дбаючи лише про вокальну сторону виконання, зовсім забував про дикцію. Неприємне враження створювалось від безперервного повторення прізвищ «Кириловський — Воловик». Це було дещо схожим на саморекламу.

Не можна, звичайно, не враховувати складних умов, в яких готувалася постановка (участь в багатьох інших концертах, початок екзаменаційної сесії та ін.), не відзначити самовіддану працю всього колективу над постановкою, але доволить констатувати, що цей сатиричний огляд є кроком назад у порівнянні з першою роботою. Це серйозний сигнал для драмгуртка і його керівника В. Я. Воронова, особливо в той час, коли перед самодіяльністю стоїть важливе і почесне завдання — підготувати високохудожню програму до знаменної дати — 150-річчя університету.

Ю. ЖАМОЯДО.

О ВУЗАХ НАШОЇ КРАЇНИ

ТУРТОК ПЕРСИДСЬКОЇ МОВИ

Історичному факультету Каїського університету ім. С. М. Кав'яні розпочав свою роботу турток персидської мови. Складом і викладачами є професор В. Б. Авербурт і доцент В. Б. Авербурт.

Великим інтересом у слухачів викладача В. Б. Авербурта на тему «Зародження людини», а також лекція професора Г. В. Мавор'єва «Хімія на службі у сільськогосподарства». Викладачі університету прочитали ряд лекцій на природничо-науковій, антирелігійній темі з питань міжнародного життя, літератури.

ВЧЕНІ УНІВЕРСИТЕТУ

В. М. БЕЛЬЦІ

Цими днями велика група вчених Каїського університету відвідала м. Бельці, де вони прочитали 45 доповідей для робітників, службовців, інтелігентів міста, а також для кооперативів Бельського району.

Великий інтерес у слухачів викладача В. Б. Авербурта на тему «Зародження людини», а також лекція професора Г. В. Мавор'єва «Хімія на службі у сільськогосподарства». Викладачі університету прочитали ряд лекцій на природничо-науковій, антирелігійній темі з питань міжнародного життя, літератури.

«Сталінец».

Слідами наших виступів

КАЗКА ПРО КОМСОМОЛЬСЬКУ РОБОТУ, ЛІХУ ПРИБИРАЛЬНИЦЮ І ВСЕМОГУТЬОГО КОМЕНДАНТА

Адміністративно-господарська частина університету повідомляє про те, що факт, наведений у фельєтоні «Казка про комсомольську роботу, ліху Прибиральницю і всемогутнього Коменданта» дійсно

мали місце. Працівникам адміністративно-господарської частини вказано на неприємності, оплачувані студентами прибрання підмисень. На виняток відшкодування адміністративне стягання.

РОЛЬ ГАЗЕТИ „ВПЕРЕД“ В РОЗВИТКОВІ РЕВОЛЮЦІЙНОГО РУХУ НА УКРАЇНІ

50 років тому, 4 січня 1905 року, вийшов перший номер створеної В. І. Леніним газети «Вперед», що відіграла величезну роль в історії російського і міжнародного робітничого руху.

Видання газети «Вперед» готувалося більшовиками в умовах надзвичайно гострої боротьби з меншовиками, яка особливо посилювалася після II з'їзду партії. Вихід з тяжкого становища, в якому опинилася тоді партія, Ленін бачив в негайному одужанні чергового III з'їзду партії, який повинен був засудити розколюючий меншовиків і виробити тактичну лінію партії в революції, що тоді накривалася. Ініціатором створення, ідейним і практичним керівником, фактичним редактором газети був великий організатор і вождь більшовицької партії В. І. Ленін. Ще в серпні 1904 року Ленін розпочав підготовку до видання більшовицької газети. Протягом кількох місяців листи Леніна в Росію містили наполегливі вимоги прискорити обір прошеї і кореспонденції для газети.

Ленін в грудні 1904 року писав російським більшовикам: «Відтворювати закордонний орган більшовицької партії (для якого не вистачає тільки грошей) що більш непростимо: в цьому органі тепер вся суть. Без нього ми йдемо до вірної безсильної смерті».

Газета «Вперед», за думкою Леніна, повинна була мати найміцніший зв'язок з масовим робітничим рухом в Росії.

В грудні 1904 року з'явилася об'ява про видання газети «Вперед». Перший номер її вийшов 4 січня 1905 року (22 грудня 1904 року). Всього з 4 січня до 18 травня 1905 року вийшло 18 номерів.

В газеті було опубліковано більше ніж 40 статей, написаних В. І. Леніним: «Самодержавство і пролетаріат», «Робітничий і буржуазний демократизм», «Початок революції в Росії» та ін. В ленінських статтях були всебічно розроблені і обґрунтовані найважливіші принципи тактики більшовицької революції — про гегемонію пролетаріату, про союз його з селянством, про ізоляцію ліберальної буржуазії, про збройне повстання і завоювання революційно-демократичної диктатури пролетаріату і селянства.

Про те, як зустріли газету робітники, свідчать слова більшовика Гусева, який писав про її перший номер: «Зовсім красень вийшов... Всього в свою покійну мати „Іскру“... Тепер ні на хвилину не можна сумніватися в тому, що перемога буде за партією, а не за партією закордонників-лібералів — дезорганізаторів. Партія відродиться, найкраща гарантія цього — «Вперед»».

Готуючи номери газети, Ленін прагнув до того, щоб в них були політичні актуальні статті і кореспонденції з найрізноманітніших питань робітничого руху і суспільнополітичного життя країни. Кожна стаття являла собою яскравий документ, спрямований проти капіталізму і самодержавства.

Важке місце «Вперед» приділяло висвітленню революційного руху на Україні. В газеті надруковано більш ніж 50 кореспонденцій з міст України. Газета допомагала партії спрямовувати боротьбу трудящих до повалення царського самодержавства.

Початком революції 1905—1907 рр. були події 9 січня 1905 року в Петербурзі. Номери 4 і 5 газети були присвячені події 9 січня. Газета пише про обурення, що охопило робітничий клас, і як зростає в країні, по якій проливається убога страйк на знак протесту проти самодержавства царя. В газеті повідомляється про тісний зв'язок між страйковим рухом в містах Росії. Він охоплює Москву, Казань, Рязань, Варшаву, Львів, Псков, Новгород та інші міста. В. І. Ленін пише в газеті: «Величезна історична подія відбувається в Росії. Пролетаріат виступає проти самодержавства».

«Вперед» писала про страйк, що відбувався в Петербурзі. У подальшому в газеті повідомлялося про страйк на великому заводі Гретена в Києві.

Стаття написана на основі роботи, виконаної в студентському науковому гуртку історії КПРС.

Про Катеринослав телеграм повідомляв: типографії стали, газет нема. Страйкували робітники заводів Олександрівського, Брянського, Дніпропетровського, Юзівського. Гаряче відпущулися на події 9 січня 1905 року і харківські робітники. З великим успіхом пройшов в Харкові, організований групою «Вперед» під керівництвом Артема січнево-лютевий страйк.

Велику роль відіграла газета «Вперед» у підготовці і проведенні першотравневих революційних виступів на Україні. Першотравневий святкування 1905 р. проходили під знаком дальшого розвитку революційної боротьби. Більшовицькі організації України передруковували і розмножували першотравневий листівку, складену Бюро комітетів більшовицької редакції «Вперед», в якій говорилось:

«До зброї закликає російський народ робітничий і селянський. Йому шлях, по якому він повинен йти до свободи і світла. Збройним повстанням повинен завоювати російський народ своє право».

Одразу ж після Бюро комітетів більшовицької партії і газети «Вперед» більшовицькі організації України також випустили революційні першотравневі прокламації. Катеринославський комітет РСДРП(б) у листівці закликав до організації бойових дружин і до озброєння. Харківська група «Вперед» закликала одностайно припинити працю в день 1 Травня.

Внаслідок проведеної більшовиками роботи пролетарський Першотравневий 1905 року досяг могутнього розмаху.

Вірним союзником пролетаріату в боротьбі проти царського самодержавства виступало селянство. Газета «Вперед» допомагала партії спрямовувати боротьбу селянства на правильний шлях. Під керівництвом більшовиків селяни разом з робітничим класом виступали на революційну боротьбу. Селянство боролось проти замишків кріпачів в селі, за знищення поміщицького землеволодіння. Селянський рух, що розгорнувся в лютому 1905 року спочатку в Курській і Орловській губерніях, скоро поширився і на Чернігівщину, а потім і на інші губернії України.

Знищення поміщицьких маєтків, економія, садиб і т. п. було однією з широко розповсюджених форм селянського руху на Півнобережжі і особливо у степовій Україні. Селяни, як повідомляла газета «Вперед», захоплювали поміщицькі землі, рубали парські ліси, забирали врожай, в рідкі місця вони виступали проти вносних орендних цін на поміщицькі землі.

Україна за розмахом селянського руху у 1905 році посідала одне з перших місць. Виступали селяни в Харківській, Катеринославській, Чернігівській, Київській і інших губерніях.

Велику роль відіграла газета «Вперед» у створенні партії, партійних організацій. Під ідейним впливом більшовицької газети «Вперед» стали і міщани більшовицької організації по всій країні і зокрема в Україні. В Києві була створена більшовицька група «Вперед». Група розгорнула пропагандистську роботу серед робітників, розповсюджувала більшовицьку літературу.

Першими робітниками Катеринослава були зв'язані з газетою «Вперед», читали її, надсилали в редакцію свою кореспонденцію. Завдяки допомозі Леніна більшовикам Катеринослава вони налагодили роботу, успішно боролися з меншовиками.

Велику роботу серед робітників про величезних більшовиків Луганська Луганську організацію очолював К. Є. Ворошилов, який мав великий авторитет і був улюбленим луганських робітників. Товариш Ворошилов знімав серед луганських робітників цілу коротку професіоналізми революційні. Серед них слід згадати такого відомого революціонера як Парасменю. Луганська організація була формою більшовицького руху в Луганську. В одній з своїх листів до Леніна луганські більшовики писали: «Організація вся тепер

більшовицька. Вдалося організувати центр і райони і т. д. Найкращі робітники ясно уявляють собі протиріччя. За цими робітниками, вся маса, меншовики за бортом».

Ленін чудово знав становище справ у місцевих організаціях. З'ясувавши недоліки в роботі Одеського комітету, що недооцінював зв'язок з широкими робітничими масами, Ленін наполегливо добивався, щоб комітет тісніше зв'язався з робітниками, налагодив їх зв'язки безпосередньо з газетою «Вперед». За порадами Леніна Одеський комітет швидко усунув недоліки, зміцнив зв'язки з робітниками і став одним з найважливіших центрів більшовицького впливу в південних районах країни.

Групу «Вперед» організували і більшовики Харкова. Організатором і натхненником її був Артем (Сергеев). В січні 1905 року на нелегальній квартирі він провів збори харківських більшовиків. Збори прийняли рішення про створення самостійної більшовицької організації і про її назву «Вперед», підкреслюючи цим свою солідарність з ідеями і діяльністю більшовицького органу — газети «Вперед». Харківська група «Вперед» встановила зв'язок з газетою «Вперед» рішуче виступала проти розколюючих дій меншовиків. За містом, на квартирі робітника була встановлена нелегальна друкарня цієї групи. Тут друкувалися тисячі листівок, що закликали трудящих до всенародного повстання проти самодержавства.

Газета провела велику роботу по скликанню III з'їзду партії. Готуючи скликання III з'їзду партії, більшовицька газета «Вперед» здійснювала роль промандської трибуни для всіх, хто хотів боротися за справжню марксистську партію, хто був справжнім захисником і виразником інтересів революції.

Більшовицькі організації України в своїх листах і резолюціях схвалювали рішення Бюро комітетів більшовицької партії про скликання III з'їзду партії, який повинен був розробити тактику революційного пролетаріату в буржуазно-демократичній революції, що наростала в цей час. З Одеси до редакції «Вперед» надіслали резолюцію групи робітників, що писали: «Ми, свідомі робітники з міста Одеси, шлемо привіт нашому Бюро, як ініціатору скликання III з'їзду і бажаємо йому великого успіху в його роботі по організації з'їзду...»

Одеська більшовицька організація обрала В. І. Леніна своїм делегатом на з'їзд, про що говориться в рішенні, яке організація надіслала до редакції газети «Вперед».

Газета «Вперед» відіграла величезну роль у справі завоювання переважної більшості місцевих комітетів на бід більшовиків.

На III з'їзді партії були одностайно прийняті ленінські проекти резолюцій, що визначили тактичну лінію більшовиків в революції. З'їзд затвердив Статут партії з ленінським формулюванням про членство в партії, обрав більшовицький ЦК. З'їзд високо оцінив плідотворну діяльність ленінської газети «Вперед» і виразив подяку її редакції. Позбавивши меншовицьку «Іскру» повноважень ЦО, з'їзд затвердив назву нового ЦО партії — «Пролетарій», редактором якого Пленум ЦК призначив В. І. Леніна.

Вся діяльність створеної і керуваної Леніним газети «Вперед» була яскравим зразком здійснення принципу партійності преси, неуприлюдненості до ворогів революційного марксизму, послідовного захисту корінних інтересів робітничого класу і всіх трудящих. Газета «Вперед» неухильно розширювала і зміцнювала зв'язки з місцевими партійними організаціями, з передовими робітниками, вносила в робітничий клас соціалістичну свідомість, вчила маси революційним методам боротьби і в той же час сама вчилася у мас. Діяльність ленінської газети «Вперед» створила яскраву сторінку в історії нашої партії. Вона відіграла важливу роль в боротьбі більшовиків за створення партії нового типу, за розв'язання першої російської революції.

В. КУЛІШОВА,
студ. 2 курсу Ісфаку.

Обговорюємо статтю В. Товкуна
«Дружний колектив, чи сусіди по партії?»

В оточенні товаришів

Давньою завітною мрією Феді Коробка було поступити до університету. Не один раз ця мрія окрилювала юнака своєю привабливістю. Але в той же час десь у самій глибині виникла непокоюча думка: «А чи впоруюсь? Чи зможу я з важким недугом — втратою зору — встигати, не відстати від товаришів у навчанні?» І у відповідь з'являлась нова думка, упевнена і зігріваюча: «Зможу, товариші не залишать одного, допоможуть».

З цією думкою і прийшов Федя на історичний факультет. Надія його здійснилась у перші ж дні навчання. З того, як його обережно брали під руку і вели до аудиторії, як з ним дружньо розмовляли на перервах, як вирішили надавати йому щоденну допомогу, Федя всім серцем відчув ту велику турботу і увагу, якою оточили його нові численні друзі.

Кожного дня до Феді і його однокурсника Віктора Мирошніченка, що теж страждає таким недугом, приходять товариші по курсу. Вони приносять з собою підручники й конспекти, рекомендовану їм художню літературу, вибирають тиху, затишну кімнату, де й читають вголос для своїх товаришів. Федя і Віктор вслухаються в кожне слово, в кожне речення тексту, щоб якомога найкраще запам'ятати численні дати, назви,

імена. Особливо складний матеріал їм прочитують двічі, або переказують. І так робиться регулярно, щодня. Справа набагато ускладнилась, коли дійшло до позааудиторного читання. Адже тут мало прослухати прочитане, потрібно виписати і вивчити іноземні слова, вміти перекласти текст. Але при допомозі товаришів і ці труднощі було подолано. Не відстали Віктор і Федя від товаришів і в справі написання курсових робіт. Це була складна і копітка робота. Товариші читали їм джерела, літературу, робили численні виписки, допомагали складати план, спільно обговорювали порядок написання роботи, писали її разом, остаточно відредаговували, а потім переписували начисто.

Ця велика щоденна праця всього курсу з своїми товаришами Віктором і Федею дала свої прекрасні результати: ці студенти показали себе відмінниками у навчанні.

Товариська безкорислива допомога, щире почуття дружби і відповідальності за долю своїх товаришів дали їм можливість не відстати і йти в ногу разом з іншими, дали світло, яке відняв у них важкий недуг.

Ось про що мені захотілося розповісти, коли я прочитав статтю В. Товкуна «Дружний колектив, чи сусіди по партії?».

І. БАБЕНКО.

І друзі, і сусіди по партії

На нашому курсі відбулися збори, на яких обговорювалась стаття, написана нашим товаришем Віталієм Товкуном. Виступало чимало студентів. Багато було сказано гарячих і справедливих слів, були викриті і серйозні упущення в нашій роботі. Слід відзначити, що виступаючи не поділяли думки В. Товкуна про те, що в нас нема колективу. Вони говорили про те, що у нас є хороші люди, які можуть усунути всі недоліки, що заважають нашій роботі і докладуть всіх зусиль, щоб це зробити.

Виступаючи на зборах вказували на те, «що різні рівні культури» не є перешкодою для встановлення і зміцнення товариських відносин. Зокрема, нам дуже сподобався виступ Віри Коргіної, яка говорила, що наша спільна мета, наші спільні інтереси у навчанні і є справжньою основою нашого студентського колективу, бо ми прийшли в університет для того, щоб підвищити свій культурний і політичний рівень і стати висококваліфікованими спеціалістами.

Люба Чуйко в своєму виступі говорила про ті «дрібниці», на які ми часто не звертаємо уваги. Люба зауважила В. Товкуна, який не по-товариському ставиться до дівчат.

З'ясувавши всі недоліки в нашій роботі, збори намітили

конкретні шляхи до їх усунення. У нас на курсі буде створений гурток по вивченню літератури і мистецтва, на засіданнях якого проводитимуться дискусії і диспути на різноманітні, цікаві для нас теми, буде прочитаний цілий ряд доповідей. Частіше будуть проводитись колективні міроприємства: культпоходи і екскурсії. Але в центрі всієї нашої роботи повинне бути навчання, і невірні говорять деякі товариші, що від сидіння за партою протягом шести годин не може виникнути дружба між людьми.

Саме у спільній і цілеспрямованій праці виникає справжня дружба і товаришування. А для того щоб колектив зростає і міцніє, потрібна повага і чуйне ставлення до товаришів, принципова критика і самокритика. Наслідування прикладу кращих, допомога відстаючим, спільна повсякденна робота для досягнення спільної мети — ось той правильний шлях до дружнього колективу, який намітили у своїх виступах наші товариші.

За дорученням групи товаришів
другого курсу економічного
факультету В. ПІСКУНОВ.

«СТАЛІНСЬКІ КАДРИ»

Стор. 3 11 січня 1955 р.

Іван Федорович Леваковський

І. Ф. Леваковський народився в 1828 році в Петербурзі. У 1844 році батько його був призначений управителем контори Державного банку в Харкові, куди переїхала і вся родина. Тут Іван Федорович закінчив у 1848 році з срібною медаллю гімназію і був прийнятий на природничо-математичного факультету Харківського університету.

Вже на перших курсах Іван Федорович виявив потяг до геологічної науки. Багато довідався молодий Леваковський, супроводжуючи після переходу на четвертий курс професора сільського господарства В. О. Кочетова під час його подорожів по різноманітних місцевостях Лівобережної України. Вони зібрали цінний матеріал, який ліг в майбутньому в основу цілого ряду статей про геологічну будову Харківської губернії і прилеглих до неї територій.

У 1852 році І. Ф. Леваковський закінчив курс з природничих наук з ступенем кандидата і з золотою медаллю. Наступні три роки його життя зв'язані з Кримом, де Івану Федоровичу довелося бути вчителем Симферопольської гімназії. Незважаючи на надзвичайно низьку оплату і важкі умови, цей час не пройшов марно, тому що Іван Федорович провів кілька подорожів по південному узбережжю і ознайомився з геологією Кримських гір.

У 1855—58 роках І. Ф. Леваковський займався приватними уроками у Москві і в Харкові, а потім вирушив за кордон, де приділяв основну увагу слуханню лекцій з геології і мінералогії. Восени 1859 року він витримав в Харківському університеті магістерський іспит, а в 1860 році захистив дисертацію і був затверджений ад'юнктом по кафедрі мінералогії для читання самостійного курсу геології. В ці роки ним були написані перші наукові праці, присвячені огляду третинних і четвертинних порід Херсонської, Ки-

теринославської і Тавричеської губерній та тектоніки басейну р. Північного Донця. Опублікування цих праць в Бюлетені Московського товариства випробувачів природи принесло йому звання дійсного члена цього товариства.

В 1863 році Іван Федорович витримав іспит і захистив дисертацію на ступінь доктора природничих наук, яка мала назву «Геологічні дослідження опадів Пермської формції Північно-західної частини Донецького кряжу». В цій дисертації вперше було вирішено питання про вік солоних шарів (Бахмутської улоговини). Незабаром І. Ф. Леваковський був затверджений у званні ординарного професора.

Майже 10 років життя з 1860 до 1869 року Іван Федорович присвятив невтомній праці над поліпшенням викладання геології в нашому університеті. Так, наприклад, він заклавав основу геологічного музею, виділеного в 1865 році з складу зоологічного кабінету, провів величезну роботу по збиранню, розробці і комплектуванню геологічних, мінералогічних та палеонтологічних колекцій. Він систематично працював над створенням підручника з геології. Цей підручник виходив окремими випусками з 1860 до 1864 року, причому залишився незакінченим зза недостатньої кількості фактичних матеріалів з геології Росії. Проте, однак, увагу постійне прагнення Івана Федоровича ілюструвати окремі положення прикладами з російської дійсності, наслідками власних спостережень. «Лекції його були завжди старанно підготовлені, з них не можна було викинути жодного речення без порушення змісту...» — писав один з учнів Леваковського. Його лекції були завжди насичені найновішими науковими відкриттями, вражали строгою логічністю і глибоким змістом.

Як свідчить професор А. В. Гуров, І. Ф. Леваковський був переконаним дарвіністом, він присвятив спеціальні лекції розгляду впливу теорії Дарвіна на розвиток палеонтології і стверджував розвиток органічного світу, ілюструючи викопні залишки стародавніх організмів.

Великою заслугою професора Леваковського є організація при Харківському університеті Товариства випробувачів природи, беззмінним головою якого він був з 1870 до 1893 року. Саме в цей період Товариства зайняло почесне місце серед наукових установ в Росії. Твердо додержуючись принципу, який він не раз прилюдно висловлював, що «російський вчений повинен служити перш за все інтересам Росії, повинен вивчати свою батьківщину і свій найближчий район і повинен друкувати свої праці російською мовою» (з некрологу, написаного А. В. Гуровим), Іван Федорович спрямував всі свої зусилля до вивчення Південної Росії. В роботах Товариства були опубліковані його видатні праці «Про виступи кристалічного фундаменту по Дніпру», «Дослідження опадів крейдяної і наступної формаций на просторі між Дніпром і Волгою», «Про слов'янські соляні озера», «Про прунт і воду Харкова», «Води Росії відносно їх розташування» і багато інших.

Навіть цей далеко не повний перелік найважливіших праць І. Ф. Леваковського вказує на величезний діапазон його наукових інтересів, на максимальне їх наближення до рішення питань геологічної практики.

В 1880 до 1886 року Іван Федорович був деканом фізико-математичного факультету і заслужив на цій посаді загальну повагу колег і студентів. В ці роки він добився запровадження літніх польових екскурсій для студентів-натуралістів.

У 1889 р. він вийшов у відставку, зберігаючи за собою лише посаду голови Товариства випробувачів природи. За видатні заслуги професор І. Ф. Леваковський був обраний почесним членом Вченої Ради Харківського університету.

Помер Іван Федорович 28 (15) березня 1893 року. Професор І. Ф. Леваковський є поруч з професором М. Д. Борисенком засновником Харківської школи геологів 1860—1900 років, що внесла значний вклад у вивчення рідного краю і в розвиток російської геологічної науки.

В. МАКРИДІН,
доцент, кандидат геолого-мінералогічних наук.

В ГУРТКАХ ДТСААФ

Багато студентів, нашого університету оволодіває військовими професіями. В гуртках вчать активні члени добровільного товариства сприяння армії, авіації і флоту, керують гуртками демобілізованих сержантів, офіцерів Радянської Армії, учасників Вітчизняної війни.

Жваво і цікаво проходять заняття в гуртках по вивченню матеріальної частини ручного кулемета, гвинтівки і автомата на філологічному факультеті, де гуртками керують студенти Шполінський, Грек і Бондаренко.

Під час заняття гуртків аудиторії завжди переповнені слухачами. Багато дівчат, членів гуртків, вже добре засвоїли матеріальну частину

ну, вміють швидко збирати і розбирати зброю. Добре встигають студенти другого курсу Руминська, Терехова, Попова і інші. Після закінчення курсу гуртківці виконують вправи по стрільбі з малокаліберної гвинтівки.

Поряд з цими гуртками в університеті працюють гуртки радистів, мотоциклістів, укладальників парашутів і телефоністів.

Гурток радистів, яким керує студент третього курсу фізмату Борис Ільєнко, проводить велику і корисну роботу. Гуртківці вже зараз передають по 30—40 знаків за хвилину, а до кінця курсу вони вільно передаватимуть по 60 знаків за хвилину. Потім вони продовжуватимуть навчання в гуртку по вивченню польової радіостанції.

Одним з кращих в університеті є гурток укладальників парашуту. Керує гуртком колишній льотчик, студент філологічного факультету Криницький. Він сумлінно готується до кожного заняття, доповнює матеріал теми, користуючись останніми фактами розвитку радянської авіації. Заняття гуртка проходять жваво і цікаво. Гуртківці в захопленні слухають лекції. Вивчаючи парашут, вони прагнуть стати не тільки укладальниками парашуту, але й оволодіти також і парашутним спортом. Поки що такий гурток створено лише на філологічному факультеті, але в майбутньому він охопить і студентів інших факультетів. Зараз гуртківці приступили до вивчення правил укладання парашуту.

Великим інтересом серед членів ДТСААФ користується гурток мотоциклістів, в якому навчаються студенти різних факультетів. Навесні минулого року гуртківці

Видавництво ХДУ в 1954 році вперше виконало план. Надруковано 1055 обліково-видавничих аркушів (в той час як у 1953 році було надруковано 460 аркушів); відредаговано і підготовлено до набору 1190 аркушів, одержано чистого прибутку 300.000 карбованців.

Ці скромні досягнення є наслідком напруженої роботи колективу працівників видавництва і типографії, які справилися з поставленим завданням, незважаючи на труднощі, зв'язані з тіснотою приміщення і невідповідністю виробничих можливостей безперервному зростанню обсягу робіт.

Але партія вчить нас не заспокоюватися на досягнутому, бути вимогливими до себе тим більше, що обсяг наукових робіт, виконаних учбовими закладами, які обслуговує видавництво, вимагає збільшення випуску видань не менше, ніж на 50%. В 1955 році необхідно видати 1500 друкованих аркушів. Зростаючий обсяг і необхідність поліпшення як змісту, так і технічного оформлення робіт, які випускає видавництво, вимагає виключно чіткої, цілеспрямованої праці видавництва.

Між тим вона і зараз має ряд серйозних недоліків. Було б помилкою вважати лише факультети винуватцями того, що план видань ХДУ виконано лише на 38%. За несвоєчасну здачу факультетами рукописів видавництво несе подвійну відповідальність: воно винно і у відсутності організаторської роботи з авторами і у складенні нереальних планів.

Зовсім неприпустиме становище, коли рукописи Ростовського університету роками лежали нерухомо: протягом двох років з 400 аркушів, які знаходились у видавництві, було видано лише 50. Роками затримувались рукописи Саратовського, Молотовського, Одеського і інших університетів, в

той час, як ми маємо всі можливості для того, щоб наукова праця обсягом у 15 аркушів видавалася протягом трьох місяців.

Для цього необхідно лише вирішити ряд організаційних питань: розподілити обов'язки між співробітниками, ліквідувати знеосібку, встановити існуючий в інших видавництвах порядок проходження рукописів від часу надходження у видавництво до випуску в світ, працювати за планом і графіком, встановити контрольні строки.

Необхідно усунути 28 позаштатних так званих літературних редакторів, переважна кількість з яких не знає ні мови, ні матеріалу, який вони редагують.

Не можна вважати нормальним становище, коли завдяки відсутності відповідного працівника керівник видавництва, змушений неодноразово виїжджати у Москву, Київ, Львів, Одесу, особисто привозити з Дніпропетровська папір і виконувати всю дрібну господарську роботу по видавництву і типографії. Зрозуміло, що для найосновнішого — роботи над виданням книжок, в нього не залишається часу. Зовсім неприпустимо, щоб керівник видавництва особисто роздавав рукописи на літературне і технічне редагування, розподіляв роботу між коректорами і навіть друкарями.

Видавництво має всі можливості для того, щоб не лише виконати план, але звільнити наших вчених від зайвих турбот, зв'язаних з друкуванням їх наукових праць, монографій, підручників в інших містах. Технічне оснащення Харківської поліграфії знаходиться на високому рівні, воно не поступається перед поліграфічними підприємствами інших міст нашої країни.

І. ВИШНЕВСЬКИЙ,
головний редактор
видавництва ХДУ.

лодінні військовою справою нашою молоддю. Керує гуртком учасник Вітчизняної війни, студент філфаку Ю. Куценко. С перших занять гуртка він зумів зацікавити слухачів.

Цінну і багатогранну роботу проводить комітет ДТСААФ ХДУ. Але, на жаль, гуртки можуть охопити не всіх бажаючих. Серед студентів є багато бажаючих брати участь в парашутному гуртку, існують і любителі шлюпкового спорту, планерної справи, кінного спорту і т. д., але їх бажання не можуть бути здійснені тому, що комітет ДТСААФ не організував цих гуртків і секцій.

В. СІРЕНКО.

На фото: заняття гуртка вивчення телефону. В студент філфаку Студентка А. Рясів про будову телеф

Фот

Р